

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

ҚАРОР

Дар бораи Регламенти техникии "Бехатарии бозичаҳо"

Мутобиқи [моддаи 8](#) Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бамеъёрдорории техникӣ" Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қарор мекунад:

1. Регламенти техникии "Бехатарии бозичаҳо" тасдиқ карда шавад ([замима мегардад](#)).
2. Агентии стандартизатсия, метрология, сертификатсия ва нозироти савдои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон якҷоя бо вазорату идораҳои дахлдор чихати татбиқи Регламенти техникии мазкур чораҳои зарурӣ андешанд.
3. Қарори мазкур пас аз шаш моҳи қабули он мавриди амал қарор дода шавад.

Раиси

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ Раҳмон

аз 23 августи соли 2016 № 375

ш.Душанбе

Бо қарори Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 23 августи соли 2016, [№ 375](#)
тасдиқ шудааст

Регламенти техники "Бехатарии бозичаҳо"

1. Муқаррароти умумӣ

1. Регламенти техникии "Бехатарии бозичаҳо" (минбаъд - Регламенти техникӣ) дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи бамеъёрдарории техники" таҳия шуда, талаботи ҳатмиро ба бозичаҳо бо мақсади ҳифзи ҳаёт ва саломати кӯдакон ва шахсони ниғаҳбоникунандаи онҳо, ҳамчунин огоҳ намудани амалҳои, ки истифодабарандагони (истеъмолкунандагони) бозичаҳо нисбат ба таъйиноти бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист ба иштибоҳ мебаранд, муқаррар менамояд.

2. Доираи татбиқи Регламенти техникӣ

2. Регламенти техникӣ ба бозичаҳо, ки дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба муомилот бароварда шуда, қаблан мавриди истифода қарор надоштаанд, татбиқ карда мешавад.

3. Регламенти техникӣ ба маснуоти дар замимаи 1 Регламенти техникийи мазкур нишондодашуда, ки ҳамчун бозича ҳисобида намешаванд, ҳамчунин ба бозичаҳо, ки бо фармоиши шахси омода шудаанд ва намунаҳои намоишгоҳӣ татбиқ намегардад.

3. Мафҳумҳои асосӣ

4. Бо мақсади татбиқи Регламенти техникӣ мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- афрӯзиш (алангагирӣ) - пайдоиши аланга дар зери таъсири манбаи афрӯзиш, ки алангаи оташро ба вучуд меорад;

- оташгирӣ - қобилияти моддаҳо ва маводҳо ба оташгирӣ;

- маҷмӯи бозичаҳо бо таркиби моддаҳои кимиёвӣ (маҷмӯи барои таҷрибаҳои кимиёвӣ дахлнадор) - маҷмӯа барои истеҳсоли қолабҳои гачӣ; маводи сафолӣ ва сирҳо барои шишақории асбобҳои ороишии устухонаҳои хурд дар маҷмӯаҳо пешниҳодшаванда; маҷмӯаҳо, ки дар асоси поливинилхлориди пластикшуда массаҳои ташаккулёбандаро дар бар мегиранд (бо обутоби минбаъда дар оташдон); маҷмӯаҳо барои рехтагарии бадеӣ; маҷмӯаҳо барои қолабрезӣ; маҷмӯаҳо барои баровардани суратҳо; моддаҳои ширешкунӣ, рангҳо, лакҳо, маҳвунандаҳо ва покунандаҳо (ҳалкунандаҳо), ки дар маҷмӯаи асбобҳои конструкторӣ ҷой дода мешаванд;

- маҷмӯи барои бозӣ - бозичаи аз ашёҳои гуногун, маводҳо, моддаҳо таркибёфта, ки барои инкишофи эҷодии кӯдакону наврасон ва малакаҳои меҳнати дастӣ таъин шудааст;

- бозича - маснуот ё маводе, ки барои бозии кӯдакони то синни 14-сола таъин гардидааст;

- бозича барои бозӣ дар об - бозичаи (дамшаванда ё ғайридамшаванда), ки сарбории вазни ҷисми кӯдакониро хангоми оббозӣ нигоҳ медорад ва (ё) барои бозӣ дар пастобҳо пешбинӣ шудааст;

- бозичаи рӯйимизӣ - чопӣ- бозича бо имконияти усули (полиграфӣ) сохтани шуда, бо истифода ё бе истифодаи қисмҳои иловагии бозикунӣ;

- бозичаи мулоими пахтадор - бозичаи бастдор ва бебаст бо сатҳи мулоим ва пуркунандаҳо;

- бозичаи қолаб-нусха - бозичае, ки андозааш бо ҳаҷман хурд, дар муқоиса бо андозаҳои аслии намуна, муайян карда шудааст;

- истеҳсолкунанда - шахси ҳуқуқӣ ё воқеӣ, ки ба ҳайси соҳибкори инфиродӣ аз номи худ истеҳсол ва фурӯши бозичаҳо амалӣ менамояд ва барои мутобиқати онҳо ба талаботи бехатарии Регламенти техникийи мазкур масъул мебошад;

- воридкунанда - резиденти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо ғайринамояндаи Ҷумҳурии Тоҷикистон шартномаи савдои беруна баста, барои ворид намудани бозичаҳо, фурӯши ин бозичаҳо анҷом медиҳад ва барои мутобиқати онҳо ба талаботи бехатарии Регламенти техникийи мазкур масъул мебошад;

- маҷмӯи конструкторӣ - маҷмӯаи қисмҳои таркибияшон механикӣ ва (ё) барқӣ (электронӣ), ки барои аз онҳо сохтани бозичаҳои гуногун таъин шудаанд;

- маводи бозича - ҳамаи маводе, ки ба таркиби бозича дохил мешаванд;

- ба муомилот баровардани бозича дар бозор - раванди гузариши бозича аз истеҳсолкунанда ба истифодабаранда (харидор) дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки пас аз анҷоми истеҳсолот амалӣ мешавад;

- бозичаи оптикӣ - бозичае, ки принсипи амалаш ба истифодаи принсипҳои геометрии оптикӣ асос ёфтааст;

- истифодабаранда - кӯдаки бозичаро аз рӯи таъйинот истифода баранда ва шахси ба ӯ ниғаҳбоникунанда;
- харидор (истеъмолкунанда) - шахси воқеӣ ё ҳуқуқие, ки мақсад дорад бозичаро харидорӣ намояд ё харидааст;
- истифодабарӣ аз рӯи таъйинот - истифода намудани бозичаҳо мутобиқи таъйиноти онҳо, ки аз тарафи истеҳсолкунанда дар бозичаҳо ва (ё) дар ҳуччатҳои истифодашаванда муқаррар мешавад;
- таваккал - ба ҳисоб гирифтани имконоти зараррасонӣ ва оқибати ин зарар барои ҳаёт ва саломатии кӯдак ва шахси ниғаҳбоникунандаи вай;
- шахси аз тарафи истеҳсолкунанда ваколатдор - шахси воқеӣ ё ҳуқуқӣ, ки аз тарафи истеҳсолкунанда дар асоси шартнома бо он барои амалӣ намудани фаъолият аз номи ӯ ҳангоми тасдиқи мутобиқат ва ҷойгир намудани маҳсулот дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳамчунин барои ба зимма гирифтани ҷавобгарӣ оид ба номутобиқатии бозичаҳо ба талаботи Регламенти техникии мазкур муайян шудааст;
- бозичаи функционалӣ - бозичае, ки тарҳи (моделӣ) маснуоти аз тарафи калонсолон истифодашаванда ё дастгоҳи монандкунандаи таъйинот ва иҷрокунандаи амалҳои он мебошад;
- бозичаи кимиёвӣ - маҷмӯи бозичаҳо барои гузаронидани таҷрибаҳои кимиёвӣ аз тарафи кӯдакон, ки аз як ё якчанд моддаҳои кимиёвӣ ва (ё) реактивҳои ба ин бозичаҳо ё бе онҳо ҳамроҳкардашуда иборат аст;
- бозичаи барқӣ - бозичае, ки лоақал як вазифаи он ба воситаи нерӯи барқ амалӣ карда мешавад.

4. Қоидаҳои муомилот дар бозор

5. Бозичаҳо дар ҳолати мутобиқат ба Регламенти техникии ва ҳамчунин дигар регламентҳои техникии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки амалашон барои онҳо татбиқ карда мешавад ва бо шарт, ки онҳо тасдиқи мутобиқатро тибқи Регламенти техникии мазкур гузашта бошанд, барои муомилот дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон бароварда мешаванд.
6. Бозичаҳо, ки мутобиқаташон ба талаботи Регламенти техникӣ тасдиқ шудааст, бо нишонаи мутобиқат ба регламентҳои техникӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тамғагузорӣ мешаванд.
7. Бозичаҳо, ки бо нишонаи мутобиқат ба регламентҳои техникӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон тамғагузорӣ намегарданд, барои ба муомилот баровардан ба бозор иҷозат дода намешаванд.

5. Талаботи бехатарӣ

8. Бозича бояд тавре коркард ва истеҳсол гардида бошад, ки ҳангоми истифода аз рӯи таъйинот, он ба ҳаёт ва саломатии кӯдакон ва шахсони ниғаҳбоникунандаи онҳо бехатар бошад ва мавҷуд набудани хатарҳои таъмин намояд:
  - вобаста ба конструксияи бозичаҳо;
  - вобаста ба маводҳои истифодашаванда;
  - дар алоқамандӣ бо истифодаи бозичаҳо, ки ивазкунии маводи он ҳангоми тағйир додани конструксияи онҳо, бе тағйирёбии амалҳо ва хусусияти асосии он имконнопазир аст.
9. Таваккал ҳангоми истифодаи бозичаҳо бояд ба хусусиятҳои синнусоли кӯдакон мувофиқат дошта бошад.
10. Маводе, ки аз онҳо бозичаҳо истеҳсол мешаванд, бояд тоза (бе ифлосӣ), сироятнашуда ва ба талаботи Регламенти техникӣ ва стандартҳои дар банди 58 Регламенти техникӣ мазкур нишондодашуда, мутобиқ бошанд.
11. Дар бозичаҳо барои кӯдакони то 3-сола, истифодаи мӯинаи табиӣ, чарми (пӯсти) асил, шиша, чиниворӣ, резинҳои патбарор, қаргон ва қоғазҳои нақшашон донаҷадор бо андозаи 3 мм ва камтар аз он, бе ҷилди дохилӣ, пурқунандаҳои бозичаҳо, шақшақаҳои ба онҳо монанд, ки андозаашон дар муҳити намнок зиёда аз 5 % афзоиш меёбад, иҷозат дода намешавад.
12. Дар бозичаҳо барои кӯдакони то 3-сола, кӯчиши моддаҳои кимиёвӣ дараҷаи хатарнокиашон 1 иҷозат дода намешавад.
13. Дар бозичаҳо истифода намудани маҳсулоти хоми дараҷаи дуум, ки дар натиҷаи коркарди тақрорӣ маводи қаблан дар истифодабуда ба даст омадааст, мумкин нест. Барои истеҳсоли бозичаҳо истифодаи пасмондаҳои истеҳсолоти худӣ иҷозат дода мешавад.
14. Рӯйпӯши муҳофизатиро ороиши бозичаҳо бояд ба намнокӣ, таъсири оби даҳони кӯдакон ва араки бадан тобовар бошад.
15. Бозичаҳо бояд тавре тарроҳӣ ва истеҳсол шаванд, ки ҳангоми истифода, мувофиқи таъйинот ба ҳаёт ва саломатии кӯдакон ва шахсони ниғаҳбоникунандаи онҳо хатар ворид насозанд.
16. Нишондиҳандаҳои ҳавосии бехатарии беҳдошти бозичаҳо бояд ба талаботи муқаррарнамудани замимаи 2 Регламенти техникӣ мазкур мутобиқат намояд.
17. Бозича ва қисмҳои таркибии он, аз ҷумла қисмҳои васлкунандаи он бояд ба сарбориҳои механикӣ, ки ҳангоми истифодаи бозича мувофиқи таъйинот пайдо мешаванд, тобовар буда, он набояд аз ин гуна таъсир вайрон шавад ва бояд хусусиятҳои истеъмолӣ худро нигоҳ дошта тавонад.

18. Нугҳои дастрас, канораҳои тез, қисмҳои саҳт, чандирҳо, қисмҳои пайвастукунанда, сӯроҳиҳо, кунҷҳо, барҷастагиҳо, расанҳо, ресмон ва пайвандҳои бозичаҳо бояд хатари ҷароҳатгирии кӯдаконро истисно намоянд. Ихроҷшавии пуркунандаи моёӣ дар бозичаҳо иҷозат дода намешавад.

19. Қисмҳои таркибии ҳаракаткунандаи бозича бояд дар кӯдакон хатари ҷароҳатбардорӣ надошта бошанд. Механизмҳои ҳаракатовар бояд ба кӯдакон дастнорас бошанд.

20. Бозича ва қисмҳои ба даҳон воридшавандаи бозичаҳо барои кӯдакони то 3-сола, ҳамчунин бозичаҳо, ки бевосита ба маҳсулоти ҳӯрокворӣ пайваст гардидаанд, бояд дорои андозаҳо бошанд, ки ба қисми болоии роҳи нафаси кӯдакон дохил нагарданд.

21. Дар пуркунандаҳои бозичаи пахтадори мулоим набояд дигар ашёҳои саҳт ё тез мавҷуд бошанд. Дарзҳои дӯхтаи бозичаи пахтадори мулоим бояд саҳту мустаҳкам бошанд.

22. Бозичае, ки дар дохили маҳсулоти ҳӯрокворӣ ҷойгир мегардад ва (ё) яқоя бо маҳсулоти ҳӯрокворӣ ба фуруш бароварда мешавад, бояд дорои борҷомаи худ бошад. Андозаи ин борҷомаҳо набояд боиси хавфи нафастангшавии кӯдак гардад. Дар берун ҷой додани бозичаҳои пластамсӣ бе борҷомакунӣ дар борҷомаҳои маҳсулоти ҳӯрокворӣ иҷозат дода мешавад.

23. Бозича ва қисмҳои таркибии он бояд хатари нафастангкуниро дар кӯдакон истисно намоянд.

24. Ниқобҳо ва тоскулоҳо барои бозӣ аз маводҳои ҳавоногузаре, ки сари кӯдаконро пурра мепӯшонанд, бояд тавре коркард ва истеҳсол шуда бошанд, ки дар натиҷаи ҳавокашӣ нокифоя, хатари нафастангшавии кӯдаконро истисно намоянд.

25. Бозичае, ки барои нигоҳдории қисми кӯдакон дар болои об таъин шудааст, бояд тавре коркард ва истеҳсол шавад, ки ҳавоногузар ва мустаҳкам бошад.

26. Бозичае, ки дар дохили онҳо кӯдак ҷойгир карда мешавад ва барои ӯ муҳити ихтоташуда ба ҳисоб меравад, бояд дорои сурӯҳи барои баромад буда, аз дохил осон кушода шавад ва ҳамчунин дорои болопӯш бо сӯроҳиҳои хавотозакунанда бошад.

27. Бозичаи кашонандаи вазни кӯдак ва барои равуои савораи он таъиншуда (ба ғайр велосипедҳои дучарха) бояд мустаҳкам ва устувор бошад. Бозичаҳо бо ҳаракатдиҳандаҳои механикӣ ва барқӣ, ки дорои механизми ҷарҳҳои даврзанандаи озод ё вазъи нейтралӣ суръаткутӣ мебошанд, бояд дорои асбоби боздорӣ бошанд. Истеҳсоли бозичаҳо, ки дар болои худ вазни қисми кӯдакро мекашонанд ва барои саворшавӣ таъин шудаанд ва дар онҳо ҳаракати ҷарҳҳо бевосита бо даст ё пойи кӯдак ё тавассути ҳаракати механикӣ идора мегардад ва бозичаҳо бо ҳаракатоварандаҳои барқӣ бе истифодаи механизми боздорӣ иҷозат дода мешавад. Бозича бо ҳаракатдиҳандаи занҷирӣ, бояд бо сипарчаҳои муҳофизатӣ муҷаҳҳаз гардад. Тақияҳои болоии (сатҳии) бозичаҳо бояд дорои унсурҳои пешгирикунандаи лағжиш бошанд.

28. Бозичаи кашонандаи вазни кӯдак ва барои равуои савораи он пешбининагардида бояд бо назардошти чаппашавӣ саҳт ва мустаҳкам сохта шавад.

29. Бозича бо олоте, ки тавассути механизми бакорандозӣ партофта мешавад, ҳамчунин олоти дорои қувваи кинетикӣ, бояд хавфи ҷароҳатбардорӣ кӯдак ва (ё) шахси парасторикунандаи вайро ба ҳадди камтарин поин оврад.

30. Дар тарҳҳо ва намунаҳо барои васлкунии кӯдакони синни то 10сола лаҳим кардан иҷозат дода намешавад.

31. Бозичаи дорои унсурҳои гармкунанда, бояд тарзе истеҳсол шавад, ки омилҳои зеринро таъмин намоянд:

- ҳарорати ҳама сатҳҳои дастрас барои муносибат, набояд дар ҳолати даст расонидан ба сӯхтан боис шавад;

- дараҷаи равшании ҷараёни интегралӣ нурафкании инфрасурх бояд ба талаботи бехатарии бехдоштӣ, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқаррар шудааст, мутобиқат намоянд;

- моёӣҳо, буғҳо ё газҳои дар бозича мавҷудбудас, ки ҳангоми хориҷшавӣ (агар ин амал барои ба қор даровардани бозича зарур бошад) метавонанд сӯзиш ё дигар захморо ба вучуд оранд, набояд дорои ҳарорат ё фишори баланд бошанд.

32. Сатҳи ларзиши маҳдуд дар бозичаҳои манбаи ларзишдошта, дараҷаи овоз дар бозичаҳои овозбароранда бояд ба талаботи бехатарии бехдоштӣ, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқаррар шудааст, мутобиқат намоянд;

33. Рангдиҳии сатҳи болоӣ ва нақшу ниғори бозича-шақшақаҳо ва бозичаҳо, ки бо даҳони кӯдак муносибатдоранд, иҷозат дода намешавад.

34. Дар бозичаҳои рӯймизии ҷопӣ матн ва расмҳо бояд равшан ва нисбат ба зерманзари асосӣ возеҳ бошанд. Гузаптани ранг ба тарафи баргашти қоғаз ва картон иҷозат дода намешавад.

35. Бозичаи оптикӣ бояд тавре коркард ва истеҳсол шавад, ки хатари ба ислоҳи ҷашми кӯдакон алоқамандидоштаро ба ҳадди камтарин паст намоянд.

36. Бозичаҳо бо истифодаи диодҳои равшанидиҳанда, набояд ба узвҳои бинии кӯдакон таъсири манфӣ расонида, нурафкании зарарнокро пайдо кунанд. Дар бозичаҳо истифодаи асбоби ҳама намудҳои нурафкании лазерӣ манъ карда мешавад.

37. Бозичаҳои пахтадори мулоим, либосҳои карнавали ва маснуоти бозичаҳои карнавали (масалан, ришхо, мӯйлабҳо, мӯйҳои сунъӣ, ниқобҳо, тоҷҳо), ҳамчунин бозичаҳо, ки дар дохили онҳо кӯдакон метавонанд ҷойгир шаванд, бояд аз сӯхтор беҳатар бошанд.

38. Маҷмӯи бозичаҳои дорои моддаҳои кимиёвӣ ва ба маҷмӯаҳо барои таҷрибаҳои кимиёвӣ дохилнашаванда, набояд модда ё реактивҳоро, ки метавонад ҳангоми омехташавӣ алангаи оташро ба вучуд оваранд, ҳамчунин буғ ё газҳои зарарнокро ихроҷ намоянд, дар бар гиранд.

39. Бозича набояд хавфи тарқиш ё қисмҳои таркибии (моддаҳо, мавод) тарканда, ки ҳангоми истифода хатарнок мегарданд, дошта бошад.

40. Бозича, аз он ҷумла бозичаҳои кимиёвӣ, набояд дорои модда ё реактивҳо бошанд, ки: - барои ба вучуд овардани омехтаҳои тарқиш дар натиҷаи таъсири моддаҳо (реаксияҳо) ҳангоми гармкунии ва ҳамчунин ҳангоми пайвастишавӣ бо моддаҳои оксидшаванда имконият диҳанд; - барои ба вучуд овардани омехтаҳои буғ бо ҳаво, ки оташигиранда ё хатари тарқиш доранд, имконият диҳанд.

41. Ҳангоми истифодаи бозичаҳо ба ҳадди камтарин овардани хатари зарар ба саломатии кӯдакон дар натиҷаи вуруди моддаҳои кимиёвӣ ба роҳҳои нафас, ба пӯст, пардаи луобӣ, чашм ё меъда зарур мебошад.

42. Сатҳи кӯчиш ва хоричшавии моддаҳои зарарноки кимиёвӣ аз бозичаҳо бояд ба талаботи беҳатарии беҳдошти, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқаррар шудааст, мутобиқат намоянд.

43. Дар бозичаҳои кимиёвӣ ва маҷмӯаҳои бозикунӣ, ки дорои моддаҳои кимиёвӣ мебошанд ва ба маҷмӯаҳо барои таҷрибаҳои кимиёвӣ дохил намешаванд, истифодаи миқдори муайяни моддаҳо ё реактивҳо, агар мавҷудияти онҳо аз миқдори иҷозатдодашудаи ниҳии барои ҳар як модда муқарраргардида зиёд набошад, иҷозат дода мешавад.

44. Нишондиҳандаҳои токсикологӣ-беҳдошти беҳатарии беҳдошти бозичаҳо бояд ба талаботи дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқарраргардида мутобиқат намоянд.

45. Дар бозичаҳои барқӣ ва ҳамчунин дар ҳар як қисми таркибии онҳо шиддати номиналӣ набояд аз 24 В зиёд бошад.

46. Қисмҳои бозичаҳои бо манбаи нерӯи барқ васлгардида ё қобилияти васлкунидошта ва ҳамчунин симноқилҳои тофташуда (кабелҳо), симҳо бояд рӯйпӯш дошта бошанд ва бо мақсади истисно намудани хатари зарбарасонии шиддати барқӣ ба таври механикӣ муҳофизат шуда бошанд.

47. Сатҳи шиддатнокии майдонҳои электростатӣ, электромагнитӣ ва барқии бозичаҳои электронӣ ва электротехникӣ бояд ба талаботи беҳатарии беҳдошти, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқаррар гардидааст, мутобиқат намоянд. Барои бозичаҳои парвозкунанда бояд ресмонҳои ғайриметаллӣ истифода шаванд.

48. Нишондиҳандаҳои беҳатарии радиатсионӣ (фаъолияти таъсиринокии нисбии радионуклидҳои табиӣ) бозичаҳои аз маводи табиӣ истеҳсолшуда бояд ба талаботи беҳатарии беҳдошти, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқаррар гардидааст, мутобиқат намоянд.

49. Нишондиҳандаҳои микробиологии беҳатарии беҳдошти бозичаҳо бояд ба талаботи дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур муқарраргардида, мутобиқат намоянд.

50. Борҷома бояд беҳатар бошад ва хавфи ба нафасгиришавии кӯдак алоқамандидоштаро истисно намоянд.

51. Бозича бояд дорои борҷомаи алоҳида ва (ё) гурӯҳӣ бошад. Агар борҷомае, ки дар он бозича ба фуруш бароварда мешавад, ҳамчунин барои истифода пешбинӣ шуда бошад, он вақт он ҳамчун қисми таркибии бозича ҳисобида мешавад. Доираи истифодабарии борҷомаро истеҳсолкунанда муайян менамояд.

52. Тамғагузории бозичаҳо бояд боварибахш, санҷидашуда, аниқ, дақиқ, осон хондашаванда, барои муоина ва ҳаммонандсозӣ дастрас бошад.

53. Тамғагузорӣ аз тарафи истеҳсолкунанда (шахси ваколатдори истеҳсолкунанда) ва воридкунандаи маҳсулот амалӣ карда мешавад. Ҷой ва тарзи насби тамғагузорӣ аз тарафи истеҳсолкунанда (шахси ваколатдори истеҳсолкунанда) ва воридкунанда муайян мегардад.

54. Тамғагузорӣ бояд дорои маълумоти зерин бошад:

- номгӯи бозича;
- номи кишвари истеҳсолкунандаи бозича;
- ном ва макони ҷойгиршавии истеҳсолкунанда (шахси ваколатдори истеҳсолкунанда), воридкунанда, маълумот барои тамос бо онҳо;
- тамғаи молҳои истеҳсолкунанда (ҳангоми мавҷудият);
- синни ҳадди ақалии кӯдак, ки бозича барои он таъин шудааст ё тасвирҳои шартӣ (пиктограммаи) ифодакунандаи синни кӯдак;
- маводи асосии тарроҳӣ (барои кӯдакони то 3-сола) (ҳангоми зарурат);
- тарзи нигоҳдорӣ бозича (ҳангоми зарурат);
- санаи истеҳсол (моҳ, сол);

- мӯҳлати хизматрасонӣ (дар ҳолати муқаррар намудани он) ва мӯҳлати истифодабарӣ (ҳангоми ҷой додан дар маҳсулоти хӯрокворӣ);

- шароити нигоҳдорӣ (ҳангоми зарурат ва дар ҳолати ҷой додани бозича дар маҳсулоти хӯрокворӣ).

55. Вобаста аз намуди бозича дар мундариҷаи тамғагузорӣ дохил карда мешавад: маҷмӯъшуда (барои маҷмӯа), коидаҳои истифодабарии бозича, тариқи коркарди беҳдоштӣ, ҷораҳои беҳатарӣ ҳангоми истифодабарии бозича, навиштаҷоти огоҳкунанда, дастур барои пайваст намудан.

56. Маълумоти огоҳкунанда бояд дорои нишондод дар бораи ҷораҳои махсуси эҳтиётӣ ҳангоми истифодабарӣ, ки дар замимаи 3 Регламенти техникии мазкур дарҷ шудааст, бошад.

57. Тамғагузорӣ ва ҳуҷҷатгузории техникӣ, ки дар дохили борҷомаи бозичаҳо ҷой дода мешавад, бояд ба забонҳои давлатӣ ва (ё) русӣ иҷро карда шавад.

6. таъмини мутобиқати бозичаҳо ба талаботи беҳатарӣ

58. Мутобиқати бозичаҳо ба Регламенти техникӣ бо иҷрои талаботи зерин таъмин карда мешавад:

- талаботи беҳатарии беҳдошти Регламенти техникӣ, ки дар замимаи 2 Регламенти техникии мазкур нишон дода шудааст;

- талаботи беҳатарии Регламенти техникӣ, ба истиснои нишондодҳо дар сарҳати якуми банди мазкур, бевосита, ё ин ки талаботи стандартҳои дар Номгуи стандартҳо ҷойдодашуда, ки дар натиҷаи истифодаи онҳо дар асоси ихтиёрӣ риояи талаботи Регламенти техникии мазкур таъмин мешавад.

59. Усулҳои санҷиши (ташҳиси) бозичаҳо дар стандартҳои муқаррар карда мешаванд, ки ба Номгуи стандартҳои дорои қоида ва усулҳои таҳлис (санҷиш) ва ҷенкунӣ дохил мешаванд, аз ҷумла қоидаи интиҳоби намунаҳое, ки барои истифода ва иҷрои талаботи Регламенти техникии мазкур ва амалӣ намудани баҳодихии (тасдиқи) мутобиқати маҳсулот заруранд.

7. Сертификатсияи бозичаҳо

60. Бозичаҳои ба зермақеи 9503 00 Номгуи молии ғабӯлияти иқтисодии хориҷӣ дохилшуда ва дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба фурӯш баровардашаванда, бояд мутобиқи талаботи Регламенти техникӣ ва дигар регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки амалашон барои онҳо татбиқ мешавад, сертификатсия шаванд.

61. Сертификатсияи бозичаҳо аз тарафи мақоми сертификатсия, ки доираи аккредитатсияш барои бозичаҳо татбиқ мешавад, дар асоси шартнома ва дарҳости байни дарҳостдиханда ва мақом оид ба сертификатсия амалӣ карда мешавад.

62. Сертификатсияи ҳар як миқдори бозичаҳо алоҳида гузаронида мешавад.

63. Тартиби амалӣ намудани сертификатсияи бозичаҳо амалҳои зеринро дар бар мегирад:

- пешниҳоди дарҳост;

- гирифтани намуна ва ҳаммонандсозии маҳсулот;

- гузаронидани таҳлиси намунаи бозичаҳо дар озмоишгоҳҳои таҳлисии аккредитатсияшуда;

- ҷамъбасти намудани натиҷаҳои таҳлис ва қабул намудани қарор дар бораи ба дарҳостдиханда додани (дар бораи рад намудани) сертификати мутобиқат; - амалӣ намудани назорати санҷиши бозичаҳои сертификатсияшуда; - гузаронидани ҷорабиниҳои ислоҳотӣ дар ҳолати номутобикатии бозичаҳо ба талаботи муқарраршуда ва нодурусти истифода намудани нишонҳои мутобиқати регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон.

64. Амалӣ сертификати мутобиқат ба бозичаҳо метавонад аз тарафи мақомоти сертификатсия дар ҳолатҳои номутобикатии талаботи Регламенти техникийи мазкур, ки дар натиҷаи назорати санҷишӣ ва (ё) бо қарори мақомоти судии Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад, қатъ ё муваққатан боз дошта шавад.

65. Дарҳостдиханда ҳуқуқ дорад оид ба қарори мақомоти сертификатсия бо тартиби судӣ шикоят намояд.

8. Талабот ба тамғагузории бозичаҳо

66. Бозичаҳое, ки ба талаботи беҳатарии Регламенти техникӣ мутобиқ мебошанд ва сертификатсияро мутобиқи моддаи 7 Регламенти техникийи мазкур гузаштаанд, бояд дорои тамғагузорӣ бо нишони мутобиқат ба регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон бошанд.

67. Тамғагузорӣ бо нишони мутобиқат ба регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш аз ба муомилот баровардани бозичаҳо амалӣ карда мешавад.

68. Нишони мутобиқат ба регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон бевосита дар худ бозича ва (ё) борҷомаи бозича (алоҳида, гурӯҳӣ, интиқолий) ва (ё) тамғақоғаз, медалён, тамғаи бор (аз ҷумла тамғаи дар бозичаҳо дӯхташуда), варақаҳои иловагӣ нишон дода шуда, ҳамчунин дар ҳуҷҷатҳои истифодабарии дар онҳо ҳамроҳшуда дарҷ карда мешаванд.

69. Нишони мутобиқат ба регламентҳои техникии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бозича бо ҳама гуна роҳҳое, ки тасвири равшан ва сахтеи онро дар чараёни мӯҳлати истифодаи бозичаро таъмин менамояд, нишон дода мешавад.

70. Барои бозичаҳое, ки аз якҷанд қисмҳо иборатанд, нишони мутобиқат ба регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар он қисмҳое дарҷ карда мешавад, ки метавонанд дар бозор ба таври алоҳида ҷойгир карда шаванд.

71. Бозичаҳо бо нишони мутобиқат ба регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати мутобиқати онҳо ба талаботи ҳамаи регламентҳои техникийи Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки амалшон барои онҳо татбиқ карда мешавад ва дарҷ намудани нишони мазкурро пешбини менамоянд, тамғагузори карда мешаванд.

9. Назорати давлатӣ оид ба риояи талаботи Регламенти техникий

72. Назорати (санҷиши) давлатӣ оид ба риояи талаботи Регламенти техникий нисбат ба бозичаҳо ва ба талаботи ба онҳо алоқаманди равандҳои истеҳсол (тайёркунӣ), нигоҳдорӣ, таҳвил (интиқол), фурӯш ва истифодаи партовҳо мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад.

73. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риояи нақардани талаботи Регламенти техникий бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

[Замимаҳо](#)

Замимаи 1
ба Регламенти техникии
"Бехатарии бозичаҳо"

Рӯйхати
маснуоте, ки ҳамчун бозича ҳисобида намешаванд ва Регламенти
техникӣ барои онҳо татбиқ намегардад

1. Орошоти арча, арчаҳои сунӣ ва лавозимот ба онҳо, шилшилаву шаддаҳои барқӣ.
2. Моделҳои микросӣ барои коллексиякунонӣ, ба кӯдакони то синни 14-сола пешбиниғардида.
3. Таҷҳизот барои майдончаҳои бозикунии кӯдакона.
4. Асбобу анҷоми варзишӣ, аз ҷумла зериоби.
5. Лухтакҳои сахнаӣ ва орошӣ, ба кӯдакони то синни 14-сола пешбиниғардида.
6. Бозичаҳои "касбӣ"-е, ки дар ҷойҳои ҷамъиятӣ барои истифодаи умум муқаррар шудаанд.
7. Дастиғҳои худкори бозикунӣ.
8. Муаммосозандаҳои дорои зиёда аз 500 қисмҳои хурд.
9. Силоҳҳои пневматикӣ.
10. Катапултҳо ва асбобҳо барои вазнпартоӣ.
11. Олотҳо барои партофтани бо пайконҳои металлӣ.
12. Трансформатор барои бозичаҳо, ки аз шабакаҳои барқӣ нерӯи барқ ҳосил мекунанд, асбобҳои нерӯдиҳанда барои батареяҳои барқҷамъкунанда, аз ҷумла якҷоя бо бозичаҳо пешниҳодшаванда.
13. Асбобҳои дорои унсурҳои гармкунанда ва барои истифода дар раванди таълим таъиншуда.
14. Воситаҳои нақлиётӣ барои кӯдакони то синни 14-сола таъиншуда, бо муҳаррикҳои дохилии дарунсӯз.
15. Мошинҳои бозикунӣ бо муҳаррикҳои бугӣ.
16. Дучархас, ки барои ҳаракат дар роҳҳои истифодаи умум пешбинӣ гардидаанд.
17. Бозӣ ва бозичаҳо, ки бо шиддати барқии номиналии зиёда аз 24 В ба кор дароварда мешаванд.
18. Нусхаҳои дақиқи силоҳҳои оташфишон.
19. Бижутерия барои кӯдакон.
20. Ҷиҳоз барои оббозӣ (масалан, саростинҳои дамкардаи ба даст пӯшонидашаванда).
21. Воситаҳои муҳофизатӣ (айнакҳо барои оббозӣ, айнакҳои муҳофизатӣ аз нурҳои офтоб, тоскулоҳҳо барои дучархаронӣ, тоскулоҳҳо барои бозии скейтборд).

22. Бозичаҳои парроне, ки кӯдакон ба воситаи расанҳои резинӣ сар медиханд.

23. Камонҳо барои тирандозӣ, ки дарозии онҳо дар ҳолати нокашида аз 1200 мм зиёд аст.

24. Маснуоти санитарӣ беҳдоштӣ аз латекс, резинаҳо ва чандирҳои силиконӣ барои кӯдакон.

Талабот ба бехатарии беҳдошти бозичаҳо

1. Талабот ба бехатарии беҳдошти бозичаҳо дар бар мегирад:

- нишондиҳандаҳои ҳаввосӣ (бӯй, маза);
- омилҳои физикӣ (дараҷаи садо, сатҳи шиддатнокии майдони электростатӣ, сатҳи шиддатнокии майдони электромагнитии диапазони радиомавҷҳо, сатҳи шиддатнокии майдони барқӣ, сатҳии равшанинокии ҷараёни интегралӣ нурафкани инфрасурх, сатҳии ларзиши муттасил, фаъолияти таъсирбахши нисбии радионуклидҳои табиӣ);
- нишондиҳандаҳои санитарӣ-кимиёвӣ (кӯчиш дар муҳити моделии моддаҳои зарарноки кимиёвӣ, ки рӯйхаташон вобаста аз таркиби кимиёвии мавод ва меъёри ҷудошавии моддаҳои зараровари кимиёвӣ аз бозичаҳо муайян карда мешавад);
- нишондиҳандаҳои токсикологӣ – беҳдоштӣ (таъсири озордиҳанда ба пардаҳои луобӣ, дараҷаи захролудшавӣ);
- нишондиҳандаҳои микробиологӣ.

2. Агар дар ҳолати тасдиқи бехатарии беҳдоштӣ номутобиқати бозича ба нишондиҳандаҳои назоратии ҳар кадом бозича ошкор карда шавад, он ба талабот номутобиқ ҳисобида мешавад ва ташхиси минбаъдааш қатъ мегардад.

3. Нишондиҳандаҳои ҳаввосӣ

- дараҷаи баландии бӯйи бозичаҳо дар шароитҳои табиӣ ва обкашӣ дар бозичаҳо барои кӯдакони то 1-сола таъиншуда, набояд зиёда аз 1 балл ва барои кӯдакони аз 1-сола боло на зиёда аз 2 балл бошад;
- дараҷаи баландии бӯйи намуна ва обкашии бозичаҳо, ки барои кӯдакони аз 3-сола боло таъин шудаанд, набояд аз 2 балл зиёд бошад;
- бозичаҳо, ки барои кӯдакони то 3-сола таъин шудаанд ва бозичаҳои ба ковокии даҳон муносибатдошта, набояд дараҷаи баландии тамъашон аз 1 балл зиёд бошад.

4. Омилҳои физикӣ

а) дараҷаи эквивалентии овози бозичаҳо, ғайр аз бозича-моделҳо барои бозичаҳои варзишӣ бояд чунин бошад:

- барои кӯдакони то 3-сола – на зиёда аз 60 дБА;
- барои кӯдакони аз 3 то 6-сола – на зиёда аз 65 дБА;
- барои кӯдакони аз 6-сола боло – на зиёда аз 70 дБА;

б) дараҷаи эквивалентии овозбарории бозичаҳо барои бозӣ дар ҳавои кушод, ба ғайр аз бозичаҳо, ки овози шавқовар ҳосил мекунанд, бояд на зиёда аз 75 дБА бошад;

в) ҳадди ниҳоии овози бозичаҳо бояд чунин бошад:

- барои кӯдакони то 3-сола – на зиёда аз 70 дБА;
- барои кӯдакони аз 3 то 6-сола – на зиёда аз 75 дБА;

- барои кӯдакони аз 6-сола боло – на зиёда аз 80 дБА;

г) ҳадди ниҳоии овози бозичаҳо барои бозӣ дар ҳавои кушод бояд на зиёда аз 85 дБА бошад;

д) сатҳи ниҳоии овози бозичаҳо, ки овози шавқовар ҳосил мекунад, бояд на зиёда аз 90 дБА бошад;

е) сатҳи шиддатнокии майдони электростатистӣ дар сатҳи бозичаҳо набояд аз 15 кВ/м зиёд бошад;

ё) сатҳи шиддатнокии майдони электромагнитӣ, нурафкании радиоидоракунӣ дар бозичаҳои электронӣ ва электротехникӣ набояд аз 25 В/м ҳангоми диапазони зудии 0,3 – 300 кГц, 15 В/м дар ҳолати дапазони зудии 0,3 – 3 МГц, 10 В/м ҳангоми диапазони зудии 3 – 30 МГц, 3 В/м ҳангоми диапазони зудии 30 – 300 МГц, 10 мкВт/см² ҳангоми диапазони зудии 0,3 – 300 ГГц бошад;

ж) сатҳи шиддатнокии майдони барқӣ дар шиддати зудихои саноатии (50 Гс), бозичаҳои сохташаванда набояд аз 0,5 кВ/м зиёд шавад.

з) сатҳи равшанинокии чараёни интегралӣ нурафкании инфрасурх, набояд аз 100 Вт/м² зиёд шавад;

и) сатҳи ларзиши маҳдудшуда дар бозичаҳо, ки манбаи бавучудоварандаи ларзиш доранд, набояд зиёда аз 63 дБ - дар ҳолати зудии миёнаи геометрии хатҳои октавӣ 8 Гс ва 16 Гс, 69 дБ - ҳангоми 31,5 Гс, 75 дБ - ҳангоми 63 Гс, 81 дБ - ҳангоми 125 Гс, 87 дБ - ҳангоми 250 Гс, 93 дБ – ҳангоми 500 Гс, 99 дБ – ҳангоми 1000 Гс бошад. Дараҷаи ислоҳшудаи суръати ларзиш набояд аз 66 дБ зиёд бошад;

й) фаъолияти таъсирбахши нисбии радионуклидҳои табиӣ дар маводҳои табиӣ ва асбобҳои аз онҳо сохташуда, ки ба қатори маҷмӯаи бозичаҳо, маҷмӯаҳо барои эҷодкунии кӯдакон дохил мешаванд, набояд аз 370 Бк/кг зиёд бошанд.

5. Нишондиҳандаҳои санитарӣ-кимийвӣ

а) сатҳи кӯчиш дар муҳити моделии (обии, ҳавоии) моддаҳои зарарноки кимийвӣ аз бозичаҳо набояд аз меъёри дар ҷадвали 1 нишондодашуда зиёд бошад.

Нишондиҳандаҳои санитарӣ-кимиёвӣ ба бозичаҳо пешниҳодгардида

Номгӯи мавод, маснуот	Номгӯи муайяни моддаҳои зараровари муайяншаванда	Сатҳи кӯчиш	
		муҳити обӣ, на зиёда аз (мг/дм ³)	муҳити ҳавоӣ, на зиёда аз (мг/м ³)
1. Пластикҳои акрилонитрил-бутадиенстиролӣ	α-метилстирол	0,1	0,04
	акрилонитрил	0,02	0,03
	бензалдегид	0,003	0,04
	бензол	0,01	0,1
	ксилолаҳо (омехтаи изомерҳо)	0,05	0,2
	стирол	0,01	0,002
	толуол	0,5	0,6
	этилбензол	0,01	0,02
2. Полистирол ва сополимерҳои стирол	акрилонитрил	0,02	0,03
	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	бензалдегид	0,003	0,04
	бензол	0,01	0,1
	бутадиён	0,05	0,1
	ксилолҳо (омехтаи изомерҳо)	0,05	0,2
	кумол (изопропилбензол)	0,1	0,014
	метилметакрилат	0,25	0,01
	спирти бутилӣ	0,5	0,1

	спирти метилӣ	0,2	0,5
	стирол	0,01	0,002
	толуол	0,5	0,6
	формалдегид	0,1	0,003*
	этилбензол	0,01	0,02
3. Маводҳо дар асоси полиолефинҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	гексан	0,1	-
	гексен	-	0,065
	гептан	0,1	-
	гептен	-	0,065
	спирти изопропилӣ	0,1	0,6
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти изобутилӣ	0,5	0,1
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	спирти пропилӣ	0,1	0,3
	формалдегид	0,1	0,003*
	этилатсетат	0,1	0,1
	4. Полимерҳо дар асоси винилатсетат	атсеталдегид	0,2
винилатсетат		0,2	0,15
гексан		0,1	-
гептан		0,1	-
формалдегид		0,1	0,003*
5. Поливинилхлоридҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	бензол	0,01	0,1
	винилхлорид	0,01	0,01

	дибутилфталат**	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад
	диметилфталат	0,3	0,007
	диоктилфталат	2,0	0,02
	диэтилфталат	3,0	0,01
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти изобутилӣ	0,5	0,1
	спирти изопропилӣ	0,1	0,6
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	спирти пропилӣ	0,1	0,6
	толуол	0,5	0,6
	фенол***	0,05	0,003
	чамъи умумии фенолҳо	0,1	-
	рӯх	1,0	-
	қалъагӣ	2,0	-
6. Полиуретанҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	бензол	0,01	0,1
	бутилатсетат	0,1	0,1
	спирти изопропилӣ	0,1	0,6
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	спирти пропилӣ	0,1	0,3
	толуол	0,5	0,6
	формалдегид	0,1	0,003*
	этилатсетат	0,1	0,1
	этиленгликол	1,0	1,0
7. Полиамидҳо	бензол	0,01	0,1
	гексаметилендиамин	0,01	0,001

	ε-капролактам	0,5	0,06
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	фенол***	0,05	0,003
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	-
8. Полиакрилат	акрилонитрил	0,02	0,03
	гексан	0,1	-
	гептан	0,1	-
	метилметакрилат	0,25	0,01
9. Маводҳо дар асоси полиэфирҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	метилатсетат	0,1	0,07
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	спирти пропилӣ	0,1	0,3
	фенол***	0,05	0,003
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	-
	формалдегид	0,1	0,003*
10. Полиэтилентерефталат ва сополимерҳо дар асоси кислотаи терефталевӣ	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	диметилтерефталат	1,5	0,01
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти изобутилӣ	0,5	0,1
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	формалдегид	0,1	0,003*
	этиленгликол	1,0	1,0
11. Поликарбонат	дифинелолпропан	0,01	0,04
	метиленхлорид	7,5	-
	фенол***	0,05	0,003

	ҷамъи умумии фенол***	0,1	-
	хлорбензол	0,02	0,1
12. Фенопласт ва аминопластҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	фенол***	0,05	0,003
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	-
	формалдегид	0,1	0,003*
	атсеталдегид	0,2	0,01
13. Маводҳои полимерӣ дар асоси қатронҳои эпоксидӣ	фенол***	0,05	0,003
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	-
	формалдегид	0,1	0,003*
	эпихлоргидрин	0,1	0,2
	атсеталдегид	0,2	0,01
14. Парафин ва мумҳо	атсетон	0,1	0,35
	бензапирен**	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад
	гексан	0,1	-
	гептан	0,1	-
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	толуол	0,5	0,6
	формалдегид	0,1	0,003*
	агидол 2	2,0	-
	агидол 40	1,0	-
15. Таркибҳои резинӣ-латексӣ	акрилонитрил	0,02	0,03
	алтакс	0,4	-
	атсетофенон	0,1	0,003
	бензапирен**	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад
	вулкатсит	1,0	-

	(этилфенилдитиокарбамати рӯх)		
	диметилдитиокарбамати рӯх (симат)	0,6	-
	диэтилдитиокарбамати рӯх (этилсимат)	0,5	-
	диметилфталат	0,3	0,007
	дибутилфталат**	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад
	диоктилфталат	2,0	0,02
	диэтилфталат	3,0	0,01
	дифенилгуанидин	0,5	-
	каптакс (2-меркаптобензтиазол)	0,4	-
	стирол (винилбензол)	0,01	0,002
	сулфенамид (сиклогексил-2-бензтиазолсулфенамид)	0,4	-
	тиурам Д (тетраметилтиурам дисулфид)	0,5	-
	тиурам Е (тетраэтилтиурам дисулфид)	0,5	-
	рӯх	1,0	-
16. Силиконҳо	атсеталдегид	0,2	0,01
	бензол	0,01	0,1
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	фенол***	0,05	0,003
	чамъи умумии фенолҳо***	0,1	-

	формалдегид	0,1	0,003*
17. Коғаз, картон	атсеталдегид	0,2	0,01
	атсетон	0,1	0,35
	бензол	0,01	0,1
	бутилатсетат	0,1	0,1
	ксилолҳо (омехтаи изомерҳо)	0,05	0,2
	спирти бутилӣ	0,5	0,1
	спирти изобутилӣ	0,5	0,1
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	спирти изопропилӣ	0,1	0,6
	толуол	0,5	0,6
	формалдегид	0,1	0,003*
	этилатсетат	0,1	0,1
	рӯх	1,0	-
	18. Мағзи чӯб	атсеталдегид	0,2
спирти бутилӣ		0,5	0,1
спирти изобутилӣ		0,5	0,1
спирти метилӣ		0,2	0,5
спирти изопропилӣ		0,1	0,6
фенол***		0,05	0,003
чамъи умумии фенолҳо***		0,1	-
формалдегид		0,1	0,003*
19. Сафол, шиша	алюминий	0,5	-
	бор	0,5	-
	рӯх	1,0	-
	титан	0,1	-
20. Муинаи сунъӣ,	акрилонитрил	0,02	0,03

матобҳои насочӣ	атсетон	0,1	0,35
	бензол	0,01	0,1
	винилатсетат	0,2	0,15
	спирти метилӣ	0,2	0,5
	толуол	0,5	0,6
	фенол***	0,05	0,03
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	-
	формалдегид	50 мкг/г	0,003*
21. Рангҳо, қаламҳо, фломастерҳо, гуаш, пластилин ва дигар маводи ба инҳо монанд	фенол***	0,05	0,003
	ҷамъи умумии фенолҳо***	0,1	
	формалдегид	0,1	0,003*
22. Пӯлод	оҳан	0,3	-
	манган	0,1	-
	хром (Cr 3+)	ҷамъан	-
	хром (Cr 6+)	0,100	-
	никел	0,1	-
	мис	1,0	-
23. Хӯлаи (биринҷии) қалъагидор	мис	1,0	
	рӯҳ	1,0	
	никел	0,1	
	қалъагӣ	2,0	
	сурб	0,03	
24. Хӯлаи алюминӣ	алюминий	0,5	
	манган	0,1	
	оҳан	0,3	
	мис	1,0	

	рӯх	1,0	
25. Хӯлаи курғошимӣ- нуқрагӣ	сурб	0,03	
	кадмӣ	0,001	
	нуқра	0,05	

* Меъёр бе ҳисоби вазъи ифлосшавии муҳити ҳаво оварда шудааст.

** Дар миқдори аз меъёр зиёди ҳадди поёнии мутобиқшаванда, ошкор шудани моддаҳои нишондодашудаи зарарнок тавассути иҷрои усулҳои ченак, имконоти татбиқшавӣ барои назорати нишондиҳандаҳои санитарӣ-кимиёвиро роҳ дода намешавад.

*** Нишондиҳандаҳо ивазшавандаи тарафайн ҳисобида мешаванд.

Эзоҳ:

1. Муҳити моделии ҳатмӣ дар сурати ташхисҳои санитарӣ – кимиёвӣ, оби муқаттар ба ҳисоб меравад.
2. Дар бозичаҳои пахтагини мулоим ва чӯбин барои кӯдакони аз 3-сола боло пешибинишуда, либосҳо барои лухтакҳо, бозичаҳои калонҳаҷми барои ҷойгиркунонии кӯдак пешбинигардида ва кӯдакро ҷойдиҳанда ё кашонанда, кӯчиши зарарноки кимиёвӣ дар муҳити моделии ҳавоӣ муайян карда мешавад.

б) чудошавии моддаҳои зарарноки кимиёвӣ дар муҳити моделӣ (кислотаи хлорид) бо дарбаргирӣ дар ҳаҷми 1 кг ҳама гуна маводи бозичаҳо, ба ғайр аз массаҳои башаклдаровардашаванда ва рангҳое, ки бо ангуштон гузошта мешаванд, набояд аз меъёрҳои зерин зиёд бошад:

- сурма – 60 мг;
- хром – 60 мг;
- сурб – 90 мг;
- маргимуш (арсен) – 25 мг;
- симоб – 60 мг;
- борий – 1000 мг;
- кадмий – 75 мг;
- селен – 500 мг.

в) чудошавии моддаҳои зарарноки кимиёвӣ дар муҳити моделӣ (кислотаи хлорид) бо дарбаргирӣ дар ҳаҷми 1 кг массаҳои башаклдаровардашаванда ва рангҳое, ки бо ангуштон гузошта мешаванд, набояд аз меъёри зерин боло бошад:

- сурма – 60 мг;
- хром – 25 мг;
- маргимуш – 25 мг;
- сурб – 90 мг;
- борий – 250 мг;
- симоб – 25 мг;
- кадмий – 50 мг;
- селен – 500 мг.

6. Нишондиҳандаҳои токсикологӣ – беҳдоштӣ

а) бозичаҳои барои кӯдакони то 3-сола таъиншуда, ҳамчунин бозичаҳои ба ковокии даҳони кӯдак муносибатдошта, набояд ба пардаи луобии даҳони кӯдакон таъсири ангезанда расонанд;

б) бозичаҳо набояд таъсири варамида нишони кӯдакро ба вучуд оранд ё дараҷаи (индекси) захрнокии бозичаҳои дар муҳити обӣ (муҳити муқаттар) муайяншаванда бояд дар ҳудудҳои аз 80 % то 120 % ба ҳисоб гирифта шавад.

7. Нишондиҳандаҳои микробиологии бозичаҳо бояд ба талаботи дар қадвали 2 муқарраршуда мутобиқат дошта бошанд.

Нишондиҳандаҳои микробиологии бозичаҳо

Номгӯи бозичаҳо	Шумораи умумии микробуниҳо (микроорганизмҳо) (мезофилҳо, аэробҳо ва анаэробҳои факултативӣ), (КОЕ)*	Хамирмояҳо, монанд ба хамирмояҳо, занбуруғҳои мағорбаста, дар 1 г ҳачми бозичаҳо (1 см ² , 1 см ³)	Оилаи бактерияҳои энтеробактерӣ дар 1 г бозичаҳо (1 см ² , 1 см ³)	Стафилококҳои касалиовар, дар 1 г бозичаҳо (1 см ² , 1 см ³)	Псевдомонаси аэрогиноз, дар 1 г бозичаҳо (1 см ² , 1 см ³)
Бозичаҳо бо оканишҳо барои қӯдакони то 1-сола, массаҳои башаклдаровардашаванда ва рангҳои бо ангуштон гузошташаванда	на зиёда аз 10 ²	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад	роҳ дода намешавад

*ВМ – воҳидҳои мақонофар дар 1 г ё дар 1 см² масоҳат

Талабот ба маълумот дар бораи хатарҳо ва чораҳои, ки ҳангоми истифодаи бозичаҳои хатари бештардошта андешида мешавад

1. Бозичаҳои, ки барои кӯдакон ва (ё) шахсони ниғаҳбоникунандаи онҳо хатари нисбатан зиёдтар доранд, вобаста ба хатарҳои, бояд маълумот дар бораи хатарнокӣ ва чораҳои пешбинишаванда ҳангоми истифодаи бозичаҳо дошта бошанд:

2. Ба бозичаҳои барои кӯдакони то 3-сола таъиншуда бояд ифодаи шартии нақшавӣ бо нишондоди огоҳкунандаи гурӯҳи синнусолӣ насб карда шавад. Ифодакунандаи шартии нақшавӣ дар расми 1 оварда шудааст.

Расми 1

3. Унсурҳои ифодаи шартии нақшавӣ бояд чунин иҷро карда шаванд:

- доира ва раҳи бурранда – рангҳои сурх ё сӣё;
- зерманзари доира – ранги сафед;
- гурӯҳи синнусолие, ки бозича барои онҳо таъин намешавад ва тарҳи рӯй – ранги сӣё.

4. Қутри камтарини ифодакунандаи шартии нақшавӣ бояд на камтар аз 10 мм бошад.

5. Ҳуҷҷатҳои истифодашаванда барои арғунҷакҳои овезон, теппачаҳои лағжонакбозӣ, ҳалқаҳо, трапетсияҳо, танобҳо ва бозичаҳои таъйиноташон ба инҳо монанд, бояд дорои талабот ба васлшавӣ бо қисмҳои таркибии нишондодашудае, ки метавонанд ҳангоми пайвастуни нодуруст ва хизматрасонии техникӣ хатарро пайдо намоянд, бошанд.

6. Дар бозичаи функционалӣ ё борҷомаи он бояд навиштаҷоти огоҳкунандаи зерин насб шуда бошад: "Диққат! Танҳо бо назорати бевоситаи калонсолон истифода бурда шавад".

7. Дар ҳуччатҳои истифодашавандаи ҳамроҳ, бояд чораҳои эҳтиёткорӣ ва нишондоди он, ки дар ҳолати иҷро накардани онҳо истифодабарандаи бозичаро хатар таҳдид менамояд, дарҷ гардад.

8. Дар ҳуччатҳои истифодашавандаи ҳамроҳ, бояд нишондодҳо оид ба нигоҳдории бозичаҳо дар чойҳои барои кӯдакон дастнорас дарҷ карда шавад.

9. Бозичаи кимиёвӣ бояд дорои ҳуччатҳои истифодашавандае бошад, ки дар онҳо номгӯи моддаҳои хатаровар ва реактивҳо, нишондодҳои ба хатарҳо алоқамандидошта ва зарурати қабули истифодаи қабули чораҳои бехатарӣ ба истифобарандагон дарҷ шавад. Дар ҳуччатҳои истифодашаванда бояд маълумот оид ба расонидани ёрии аввалияи тиббӣ оварда шуда, ҳамчунин нишондод дар бораи истифодаи синнусолии бозичаҳо дарҷ шавад.

10. Дар борҷомаи бозичаҳо навиштаҷоти зерин бояд насб гардад: "Дикқат! Танҳо барои кӯдакони аз ... боло! Фақат бо назорати бевоситаи калонсолон истифода бурда шавад!". Синну солро истехсолкунанда муқаррар менамояд.

11. Дар борҷомаи маҳсулоти хӯрокворие, ки дорои бозича мебошад, бояд навиштаҷоти огоҳкунандаи: "Бозича дорад!" насб шавад.

12. Конкиҳои чархчадор ва скейтбордҳо дар ҳолати ба сифати бозича ба муомилот бароварда шудан, бояд бо навиштаҷоти огоҳкунандаи: "Дикқат! Пӯшидани воситаҳои ғимоякунандаи бадан тавсия дода мешавад!" ҳамроҳ карда шавад.

13. Муносибат бо бозичаҳои мазкур мавҷудияти малакаҳои муайянро талаб мекунад. Дар ҳуччатҳои истифодашаванда бояд нишондод оид ба истифодаи боэҳтиёти бозича барои раҳо ёфтани аз захмбардорӣ дар ҳолати ғалтидан ё бархӯрдан, ҳамчунин нишондод оид ба қабули воситаҳои ғимоятӣ (тоскулоҳҳои муҳофизатӣ, дастпӯшҳои махсус, зонупӯшҳо, сипарчаҳо барои ғимояи устухонҳои даст ва ғ.) дарҷ шуда бошад.

14. Дар бозичаҳо барои бозичаҳои обӣ бояд навиштаҷоти: "Дикқат! Дар ҳавзҳои хурд, танҳо зерин назорати калонсолон истифода шавад!" ҳамроҳ карда шавад.

